

2. eranskina

Errenten kalkulu guztiak, azken finean, baina ez zuzenean, iturri beretik datoz: International Comparisons Program-etik, alegia. Nazio Batuen eta Pennsylvaniako Unibertsitateko Center For International Comparisonsen arteko aldi baterako elkarteak da hori (xehetasun gehiagorako ikusi <http://www.worldbank.org/data/icp>). Kalkuluak egiteko, herrialdeko dibisan dauden nazioko kontu konbentzionalak nazioarteko prezioetara bihurtzen dira; prezio horiek gaur egun 118 herrialdetan egiten diren prezio-azterketetan (hiru urterik behin berrikusita) daude oinarrituta. Ariketa horren xedea produktu eta zerbitzu baliokideek herrialdetik herrialdera dituzten prezio-aldaketak ezabatzea da, ondorioz, horien balioa herrialdeen artean konparagarria izan dadin. Printzipioz, erosteko ahalmenaren berdintasunaren bihurtutako zifrak bizi-estandarretan dauden diferentzien isla hobeak badira ere, praktikan, erosteko ahalmenaren berdintasunaren kalkuluen hiru iturri banatu daude eta horiek ez dira inola ere berdinak.

Horietako bat Munduko Bankuko datu-basekoa da –Munduko Garapenaren Adierazleak (World Development Indicators, WDI)–, bigarrena Penn World Tableseko azken bertsioa (seigarrena) –Heston, Summers eta Aten-ek egina (PWT6)–, eta hirugarrena Angus Maddisonen OECDren babespean egindakoa (Maddison 2001). Maddisonen eta Heston eta Summersen eta horien lankideen lanak *per capita* errentaren zifren (eta beste aldagai batzuen) serie jarraituak sortu ditu aspaldiko datetatik hasita, eta, printzipioz, espazioan eta denboran konparagarriak diren zifretan. Bada, lan horri esker, herrialde arteko banaketaren historiari buruzko eztabaida egin ahal izan da. Maddisonen datuak 1820an hasten dira herrialde batzuetarako eta orain dela gutxi 1998. urtera arte berrikusi dira herrialde gehienetarako. Heston eta Summersek gero eta herrialde gehiagorako egindako serieak, bestalde, 1950 eta 1998. urteen arteko tarte hartzen du. Munduko Bankuaren erosteko ahalmenaren berdintasunari buruzko datuak 1975ean hasi ziren.

Hiru kalkulu horiek guztiek World Comparisons Projectek egindako prezio-datuak erabiltzen badituzte ere, modu baten baino gehiagotan egokitzen dira eta, ondorioz, bakoitzaren kalkuluen arteko diferentzia handiak egon ohi dira. Ikusiko dugunez, diferentziak nahiko handiak dira munduko desberdintasunak oraintsu izan duen ibilbideari buruz ondorio ezberdinak ekartzeko. Eroste ahalmenaren berdintasunaren oinarritzko datuak aztertu dituen pertsona edo talde bakoitzak bere bitxikeriak gehitu dizkio. Nazioarteko kalkuluetan eragin handia izango duen kasu bakarra hartzearen, Txinakoa hartuko dugu: 1980 eta 1990. urteen bitartean Txinako *per capita* errenta erreala, erosteko ahalmenaren berdintasunaren bidez neurtuta, ehuneko 36 hazi zen Penn World Tablesen 5.6. bertsioaren arabera, ehuneko 85 Maddisonen 1995eko azterketaren arabera, eta ehuneko 70 Maddisonen 2001eko berrikusketaren arabera. Ezin da Munduko Garapenaren Adierazleen zifra konparagarriak eman, azken horren datuak prezio korranteetan baitaude. Munduko bigarren ekonomiari buruzko ezberdintasunak hain handiak direla ikusita, agerikoa da ondorio guztiak kontu handiz erabili behar diren. Posible denean, kalkulu ezberdinak probatu behar dira, errentari buruzko datuen bertsio bakoitzean lortutako ondorioen sendotasuna ikustearren. Hori egiten saiatu naiz ondoren egindako kalkulu guztietan.

Hiru iturriek ematen dituzten Gini koefizientearen estimazioak hurrago daude, banakako herrialdeen *per capita* BPGaren estimazioen ezberdintasunen arabera uste daitekeena baino. Hori gertatzen da, hein batean, ezberdintasun handietako asko herrialde txiki eta pobreentzat direlako eta ezberdintasunetako zenbaitek elkar ezeztatzen dutelako. 6.

taularen goiko erdiko zatiak hiru iturriek emandako Gini koefizienteak konparatzen ditu; horretarako, 92 herrialde berberak erabiltzen ditu PWT6 eta Maddison 2001erako eta ia berberak WDIrako. Gini koefizienteetan dauden ezberdintasunak nahiko txikiak dira errore-marjina arrazoigarrien artean egoteko. Hiruren Gini koefizienteak behera egiten du 1980tik 2000 arteko urteetan eta diferentziak ez dira oso handiak; esanguratsua da, ikusiko dugun bezala, Maddison 2001ek duela koefizientearen jaitsierarik txikiena. Kalkulua kasu bakoitzean herrialde talde berarekin egin beharrean, 1950 eta 1988. urteen artean estimazioak dituzten herrialde guztiekin eginez gero, ezberdintasunak nabarmenagoak dira. Eraitza taularen beheko erdiko aldean ikus daiteke. Bai PWT6k bai WDIk oraindik ere beheranzko Gini koefizientea dute (hau da, desberdintasunak behera egiten du), baina Maddison 2001ek ez du ia jaitsierarik erakusten. Kalkulu horiek datuen arteko ezberdintasunak erakusteko bakarrik egin dira hemen. Aurrerago ikusiko dugu ezberdintasuna esanguratsua dela munduko desberdintasunari buruzko ondorioak lortzeko.

6. taula: 3 errenta iturriek emandako Gini koefizienteren konparaketa						
	PWT6.1		Maddison 2001		WDI 2002	
	Gini	herrialdeak	Gini	herrialdeak	Gini	herrialdeak
1980	0.582	92	0.587	92	0.618	87
1990	0.563	92	0.569	92	0.587	90
1998	0.523	92	0.539	92	0.542	90

Gehienezko herrialde kopurua

1950	0.523	53	0.551	198	n.a.	n.a.
1973	0.591	115	0.574	217	*0.612	*117
1990	0.564	134	0.569	219	0.577	161
1998	0.519	140	0.564	219	0.543	167

*1975erako zifrak

Iturria: Autorearen kalkuluak Heston, Summers and Aten 2001ean, Maddison 2001ean, eta Munduko Bankua 2002an cinarrituta.

Oharra: PWT6 eta WDI 2002ren kasuan, herrialde kopurua hazteak islatzen du gero eta herrialde gehiagori buruzko datuak daudela. Maddisonen kasuan, datuak herrialde berberetakoak dira, baina herrialdeen kopurua aldatu egiten da aldaketa politikoak medio (bat egiteak eta zatiketak).

Sutcliffe, B. (2002) "Munduko desberdintasunak, gora ala behera?. Munduko errentaren banaketa XX. Mendean" *Hegoako Lan Koadernoak*, 32. zbk.61-3 orri. Bilbo.